

A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

P 1 2 2 A 1 0 3 1 1

ŐSZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

1. feladatlap

Nem művészi szöveg elemzése

2012. augusztus 25., szombat / 60 perc

Engedélyezett segédeszközök:

A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.

A feladatlaphoz két értékelőlap is mellékelve van.

A nem művészi szöveget tartalmazó perforált lapot a jelölt ki is tépheti.

SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát az erre kijelölt helyre ezen az oldalon és az értékelőlapon!

A feladatlap 16 feladatot tartalmaz, és összesen 60 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük a lehetséges pontszámot is.

A megoldásokat írja olvashatóan, írott betűkkel az erre kijelölt helyre! Csak golyóstollat vagy töltőtollat használhat. A feleletválasztós feladatoknál – ha a feladat utasítása nem kívánja másképp – egy betűjelet karikázzon be! Az esetleges rossz megoldást húzza át, majd választát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a zavaros javításokat nulla (0) ponttal értékeljük. Ügyeljen válaszadásában a nyelvhelyességre és a helyesírásra!

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk.

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 3 üres.

Melléklet az 1. feladatlaphoz

Európai Gazdasági és Monetáris Unió

1. Az Európai Gazdasági és Monetáris Unió, vagy egyszerűbben Gazdasági és Monetáris Unió (EGMU vagy GMU) az Európai Unió 27 tagállamát tömörítő nemzetközi szervezet, amely fokozatosan jött létre 1990 és 2007 között. Ténylegesen csak 13 tagja alkot monetáris* uniót. Ezek az eurózóna országai, vagyis azok az EU-országok, ahol már bevezették az eurót. Magának a szervezetnek mégis minden uniós állam tagja.
2. Az Európai Közösség tagállamai egyre inkább szükségesnek érezték, hogy valutáik árfolyamának egymáshoz viszonyított mozgása kiszámítható legyen. Ennek érdekében 1988-ban az EU Tanácsa felkért egy bizottságot, hogy tervezze meg a gazdasági és monetáris unió létrehozásának folyamatát. A Jacques Delors vezette bizottság három szakaszban javasolta a GMU megvalósítását.
3. Első szakasz: 1990. július 1.–1993. december 31.
Eltörölték a tagállamok közti tőkeáramlás korlátait. Emellett egyre jelentősebbé vált az EU-országok közti együttműködés gazdaságpolitikai és monetáris politikai kérdésekben.
4. Második szakasz: 1994. január 1.–1998. december 31.
Létrejött az Európai Monetáris Intézet (EMI). Ennek fő feladatai közé tartozott az euró bevezetésének és az egységes közösségi monetáris politikának az előkészítése, valamint az EU-országok monetáris politikájának a koordinálása. Bizonyos hatáskörök ekkor még a tagállami jegybankoknál maradtak.
5. A tagállamok elhatározták, hogy a közös valuta neve euró lesz, s egyben rögzítették az új pénznem bevezetésének időrendjét. Az EU Tanácsa kiválasztotta azt a 11, az előírt követelményeknek eleget tevő tagállamot, amely kész a harmadik szakaszba való átlépésre. Egyes uniós országokban (Dánia, Görögország, Nagy-Britannia és Svédország) nem vezették be az eurót. Az Európai Monetáris Intézet utódjaként létrejött az Európai Központi Bank (EKB).
6. Harmadik szakasz: 1999. január 1-től
1999. január 1-jén rögzítették a harmadik szakaszba lépő 11 tagállam nemzeti valutájának az euróhoz viszonyított árfolyamát. Az euróbankjegyek és -érmék kibocsátásával megszületett az új fizetőeszköz. Az eurózóna monetáris politikájának alakítása az EKB kezébe került. A tagállamok száma 2001. január 1-jén Görögország belépésével 12-re nőtt. Szlovénia tizenharmadik tagállamként 2007. január 1-jén csatlakozott az Európai Gazdasági és Monetáris Unióhoz.
7. Az Európai Gazdasági és Monetáris Unió legnagyobb előnye, hogy megszünteti a különböző valuták árfolyamainak ingadozásából eredő kockázatot, ami lényegesen olcsóbbá teszi az unión belüli kereskedelmet. Hátránya viszont, hogy a különböző gazdasági fejlettségű tagállamokra egyetlen valutát és egységes monetáris politikát kényszerít rá.
A közgazdászok véleménye szerint egy monetáris unió csak akkor működhet hatékonyan, ha azon belül biztosítva van a javak és a termelési tényezők (tőke és munkaerő) szabad mozgása. Ez viszont az Európai Gazdasági és Monetáris Unióban még messze nincs így.
Az euró bevezetését követő években a szakemberek többsége szerint a hátrányok nagyobbak bizonyultak az előnyöknél. Az Európai Unió vezetői mindennek ellenére hisznek abban, hogy a GMU-nak van jövője, és a közös pénzzel, valamint a közös monetáris politikával járó előnyök mértéke idővel meghaladja majd a hátrányokét.

A <http://hu.wikipedia.org> nyomán

---

* pénzügyi, pénzzel kapcsolatos

ÜRES OLDAL

Figyelmesen olvassa el a mellékelt szöveget, majd oldja meg az alábbi feladatokat!
A **H** betűvel jelölt feladatokban a helyesírást is értékeljük.

1. a) Fogalmazza meg tömören, mi a szöveg 1–6. részének tárgya!

- b) Mi *nem* jellemző erre a szövegrészre? Karikázza be a helyes válasz betűjelét!

- A a tényyszerűségekre való törekvés
B az egyértelműségekre való törekvés
C a véleményformálás szándéka
D a tájékoztatás szándéka

(3 pont)

2. A 7. rész stílusában elkülönül az előzőekétől (1–6. rész).

- a) Írja a vonalra, melyik stílusréteg jegyei találhatók meg benne!

- b) Fogalmazza meg, miben nyilvánul ez meg!

- c) Írjon ki a 7. részből egy olyan szószerkezetet, amivel ezt bizonyítani tudja!

(3 pont)

3. a) Fogalmazza meg a 2. rész alapján, miért alapították meg a GMU-t!

- b) Fogalmazza meg a 7. rész alapján a GMU előnyeit és hátrányait!

előnyei: _____

---

hátrányai: _____

(6 pont)

4. Igazak vagy hamisak az állítások? Húzza alá a megfelelőt!

Az Európai Unió országaiban egységes a fizetőeszköz.	IGAZ	HAMIS
Az euró már beváltotta a hozzá fűzött reményeket.	IGAZ	HAMIS
Az Európai Központi Bank elődje az Európai Monetáris Intézet volt.	IGAZ	HAMIS
A Gazdasági és Monetáris Unió folyamatosan bővül.	IGAZ	HAMIS

(4 pont)

5. a) Írja ki az 5. részből az alábbi szó szinonimáját!

eldöntötték _____

b) Egészítse ki az alábbi mondatot az a) feladatban megadott ige megfelelő alakjával!

Az apa arra kérte fiát, _____, melyik uniós országban szeretné folytatni a tanulmányait.

c) Egészítse ki értelemszerűen az alábbi állítást!

A b) feladat mondatának igealakja _____ módú.

(3 pont)

6. Írja ki a 2., ill. a 4. részből a Magyar értelmező kéziszótárban megadott jelentésnek megfelelő szavakat! Karikázza be a szó szövegbeli jelentése előtti számjegyet!

_____ (2. rész)

- fn 1. valamely ország törvényes fizetőeszköze
2. idegen állam fizetőeszköze

_____ (4. rész)

- fn 1. mellérendelés
2. összeegyeztetés, összehangolás

(4 pont)

7. Magyarázza meg az 1. rész alapján az alábbi szó szerkezeteket!

uniós országok

_____

az eurózóna országai

_____

(2 pont)

8. a) Egészítse ki a mondatot az alábbi szó ellentétes hangrendű párjával!

idő

Távolléte miatt barátjára bízta az _____ befizetését.

- b) A fenti mondatban megalkotott szó _____ hangrendű.

- c) Írja ki az a) feladat példamondatából azt a két szót, amelyben mássalhangzótörvény érvényesül!

_____ (3 pont)

9. a) Bontsa szóelemekre az alábbi szavakat!

T – szótő, K – képző, J – jel, R – rag

v e z e t ő k r ő l

- b) Egészítse ki értelemszerűen az alábbi mondatokat az a) feladatban megadott szó szótövének igekötős alakjaival!

Az angol munkatársam nehezen viseli családja távollétét, ezért _____ őt az itteni társasági életbe. A kikapcsolódásnak köszönhetően most már sokkal könnyebben _____ a benne felgyülemelő feszültséget.

(4 pont)

10. Pótolja értelemszerűen az alábbi mondatokat a 4. részben található összetett szavak valamelyikével! Ha kell, toldalékolja is őket!

A bűncselekmény felderítése a rendőrség _____ tartozik.

Az Európai Unió _____ egyedül döntenek az euró bevezetéséről.

(2 pont)

11. a) Írja a táblázatba az alábbi mondatok aláhúzott szavai szófajának, ill. mondatrésztértékének betűjelét!

1. mondat: Az EU Tanácsa felkért egy bizottságot, tervezze meg a GMU létrehozásának folyamatát.

2. mondat: Az EGMU létrehozására felkért bizottságot Jacques Delors vezetete.

	szófaj	mondatrész
1. mondat		
2. mondat		

szófaj:

- A** ige
- B** melléknév
- C** melléknévi igenév
- D** határozói igenév

mondatrész:

- A** alany
- B** állítmány
- C** minőségjelző
- D** értelmező jelző

b) Karikázza be a helyes állítás előtti betűjelet!

- A Az a) feladat mindkét mondata egyszerű mondat.
- B Az a) feladat mindkét mondata összetett mondat.
- C Az a) feladat első mondata egyszerű, a második összetett mondat.
- D Az a) feladat első mondata összetett, a második egyszerű mondat.

(5 pont)

12. Alakítsa át az alábbi összetett mondatot egyszerű mondattá!

Az Európai Unió vezetői hisznek abban, hogy a GMU-nak van jövője.

_____ (1 pont)

13. Folytassa az alábbi tagmondatot úgy, hogy ellentétes és magyarázó mellérendelő összetett mondatot kapjon!

2007-ben Szlovénia bevezette az eurót, _____ (ellentétes)

_____.

2007-ben Szlovénia bevezette az eurót, _____ (magyarázó)

_____.

(2 pont)

(12 pont)

ÜRES OLDAL

ÜRES OLDAL